

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a pénzügyi eszközök piacairól szóló 2014/65/EU irányelv egyes időpontok tekintetében történő módosításáról

(COM(2016) 56 final – 2016/0033 (COD))

és

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a pénzügyi eszközök piacairól szóló 600/2014/EU rendelet, a piaci visszaélésekről szóló 596/2014/EU rendelet és az Európai Unión belüli értékpapír-kiegyenlítés javításáról és a központi értéktárakról szóló 909/2014/EU rendelet egyes időpontok tekintetében történő módosításáról

(COM(2016) 57 final – 2016/0034 (COD))

(2016/C 303/12)

Előadó: Daniel MAREELS

2016. február 25-én az Európai Parlament úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a pénzügyi eszközök piacairól szóló 2014/65/EU irányelv egyes időpontok tekintetében történő módosításáról

[COM(2016) 56 final – 2016/0033 (COD)].

2016. február 25-én az Európai Parlament és a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 114. és 304. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a pénzügyi eszközök piacairól szóló 600/2014/EU rendelet, a piaci visszaélésekről szóló 596/2014/EU rendelet és az Európai Unión belüli értékpapír-kiegyenlítés javításáról és a központi értéktárakról szóló 909/2014/EU rendelet egyes időpontok tekintetében történő módosításáról

[COM(2016) 57 final – 2016/0034 (COD)].

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció 2016. május 10-én elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2016. május 25–26-án tartott, 517. plenáris ülésén (a 2016. május 26-i ülésnapon) 132 szavazattal 2 ellenében, 1 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az alábbi véleményben említett körülményekre tekintettel az EGSZB elfogadja az Európai Bizottság javaslatait, melyek a teljes MiFID II csomag alkalmazandóvá válását egy évvel elhalasztják (2017. január 3-ról 2018. január 3-ra). A halasztást állítólag néhány fontos technikai és informatikai probléma, illetve az teszi indokolttá, hogy a részleges halasztás nem kézenfekvő, mivel további bonyolult kérdéseket vetne fel többek között az egyértelműséggel, a jogbiztonsággal, az esetleges piaci zavarokkal, valamint a járulékos költségekkel és beruházásokkal kapcsolatban. Az EGSZB szorgalmazza azonban, hogy mindent tegyenek meg annak érdekében, hogy ne kelljen még későbbre halasztani a MiFID II alkalmazandóvá válását, és a halasztási időszakban ügyeljenek arra, hogy a gyakorlatban ne kerüljenek veszélybe a befektetővédelmi szabályok. Amíg nem lép hatályba az új szabályozás, adott esetben az is fontos, hogy továbbra is maradéktalanul érvényben maradjanak a MiFID I szabályai.

1.2 Az EGSZB annál inkább fontosnak tartja mindezt, mivel már korábban is támogatta ⁽¹⁾ a pénzügyi piacok bizonyos fokú átalakítását, és szorgalmazta ennek mielőbbi megvalósítását. Így volt ez 2014-ben, a MiFID II kidolgozásakor is. A MiFID II alatt a 2007-ben bevezetett európai MiFID-irányelv ⁽²⁾ (MiFID I) átdolgozott és megerősített változatát és a MiFIR-rendelet ⁽³⁾ bevezetését értjük. Dióhéjban: a MiFID II az európai pénzügyi piacok hatékonyabbá és átláthatóbbá tételére, illetve a befektetők jobb védelmére szolgál.

1.3 Amikor napirendre került a MiFID-irányelv átdolgozása és megerősítése, az EGSZB a következőképpen fogalmazott: „[a]z irányelv elsődleges célja az, hogy növelje az átláthatóságot és a kereskedelmi hatékonyságot, korlátozza a piacok volatilitását, továbbá javítsa a közvetítők megbízhatóságát és a befektetők védelmét, és nyissa meg az európai piacokat a piaci szolgáltatások kínálatával kapcsolatos valódi verseny előtt. Az EGSZB támogatja ezeket a célkitűzéseket, és úgy véli, hogy összességében a javaslat helyes irányba mutat ⁽⁴⁾.” Fontos, hogy a javasolt halasztás miatt semmiképpen se kerüljenek veszélybe az új szövegek célkitűzései és alkalmazása.

2. Háttér

2.1 A végső célként a tisztességes és átlátható piacok ösztönzését kitűző MiFID I 2007. évi elfogadása óta új utakon halad a pénzügyi piacok szabályozása. Az irányelv főként az európai pénzügyi piacok szorosabb integrációja és a verseny terén hozott javulást. A MiFID I oda vezetett, hogy liberalizálták a megbízások végrehajtásának piacát. A kereskedési platformok közötti verseny erősödött, a piac pedig szétaprózódott. Szabályokat vezettek be a befektetők és a piaci integritás védelmében is.

2.2 A pénzügyi válság miatt egyre nagyobb igény mutatkozott a több és szigorúbb felügyeletre. Hiányosságokat tártak fel a befektetővédelemben, illetve a pénzügyi piacok működésében és átláthatóságában is. Emellett figyelembe kellett venni néhány új technikai fejlesztést a piacon, többek között a nagysebességű és algoritmikus kereskedés tekintetében.

2.3 Ezért váltották fel és erősítették meg a hatályos keretet. A munka eredményeként 2014-ben létrejött a MiFID II, és ehhez kapcsolódva bevezették a MiFIR-t. A két dokumentum a MiFID I helyébe lép. A MiFID II célja az európai pénzügyi piacok hatékonyabbá és átláthatóbbá tétele, illetve a befektetők jobb védelme.

2.4 A MiFID II több pénzügyi eszközre alkalmazható, és gondoskodik arról, hogy a kereskedelemre szabályozott kereskedési platformokon kerüljön sor. Javítja egyfelől a pénzügyi piacok átláthatóságát és ellenőrzését, másfelől a pénzügyi eszközök kereskedelme és elszámolása terén folyó verseny feltételeit. A felülvizsgált MiFID-szabályok emellett szilárd szervezeti és üzleti magatartási követelmények bevezetésével erősítik a befektetők védelmét.

2.5 A 2014-es dokumentumok kidolgozásakor úgy rendelkeztek, hogy az új szabályozást 2016. július 3-ig kell átültetni a nemzeti jogba ⁽⁵⁾, és 2017. január 3-án kell hatályba léptetni.

2.6 A jelenlegi javaslat célja, hogy a MiFID II hatálybalépését egy évvel elhalasszák (2017. január 3-ról 2018. január 3-ra).

2.7 A halasztás hátterében főként azok a problémák állnak, melyekkel az Európai Értékpapírpiaci Hatóság (ESMA) ⁽⁶⁾, az illetékes nemzeti hatóságok és a technikai végrehajtásban érintett felek szembesültek. A MiFID II ugyanis rendkívül összetett, és meglehetősen sok végrehajtási intézkedést tesz szükségessé, többek között a jelentéstételi kötelezettségek kapcsán. Az ezt szolgáló struktúrákat szinte a nulláról kell felépíteni, amihez az eredetileg becsültnél több időre van szükség.

⁽¹⁾ HL C 143., 2012.5.22., 42. o.

⁽²⁾ A pénzügyi eszközök piacairól szóló irányelv.

⁽³⁾ A pénzügyi eszközök piacairól szóló rendelet.

⁽⁴⁾ HL C 191., 2012.6.29., 80. o.

⁽⁵⁾ Itt elsősorban a MiFID II-ről van szó. A MiFIR egy rendelet.

⁽⁶⁾ A hatóság angol nevének rövidítése: European Security and Markets Authority (ESMA).

3. Észrevételek

3.1 A MiFID II kidolgozásakor az volt a cél, hogy az új szabályozást 2016. július 3-ig ültessék át a nemzeti jogba, és 2017. január 3-án léptessék hatályba.

3.2 Céljainak elérése érdekében a MiFID II többek között egy kiterjedt adatgyűjtő rendszerről rendelkezik. A hatékony és összehangolt adatgyűjtés érdekében új adatgyűjtő infrastruktúrát kell kifejleszteni. Ez azt jelenti, hogy az ESMA köteles az illetékes nemzeti hatóságokkal együttműködésben létrehozni a pénzügyi eszközök referenciadatainak rendszerét (Financial Instruments Reference Data System, azaz FIRDS), amely a MiFID II kibővített hatálya alá tartozó pénzügyi eszközök teljes körére kiterjed. A feladat abban áll, hogy a FIRDS-ben összekapcsolják az ESMA, az illetékes tagállami hatóságok és a mintegy 300 európai uniós kereskedési helyszín közötti adatfolyamokat. A rendelkezésre álló információkból az derül ki, hogy a FIRDS alapját képező új informatikai rendszerek túlnyomó többségét új paraméterek alapján, a nulláról kell felépíteni ⁽⁷⁾.

3.3 Állítólag az új keretrendszer összetettsége és amiatt, hogy igen nagyszámú felhatalmazáson alapuló és végrehajtási aktusra lesz szükség, a MiFIR alkalmazandóvá válásának idejét a hatálybalépéstől számított 30 hónapban állapították meg. E szokatlanul hosszú időtartam ellenére az érdekeltek – a kereskedési platformok, az illetékes nemzeti hatóságok és az ESMA – azt állítják, hogy nem lesznek képesek biztosítani, hogy 2017. január 3-ra elkészüljenek és működjenek a szükséges adatinfrastruktúrák. Konkrétan az ESMA már 2015 vége előtt arról tájékoztatta az Európai Bizottságot, hogy a MiFID II technikai végrehajtásának késedelme semmiképpen nem kerülhető el. Arra hivatkozott, hogy az új keret működésbe lépéséhez szükséges, összegyűjtendő és feldolgozandó adatállomány nagy kiterjedésű és összetett, különösen bizonyos esetekben ⁽⁸⁾, illetve hogy az adatgyűjtő infrastruktúrák hiánya a MiFID II teljes hatályára hatással van ⁽⁹⁾.

3.4 Az Európai Bizottság elfogadta a helyzetet, ezért mérlegelte a MiFID II részleges vagy teljes elhalasztását. A részleges halasztás mindazonáltal az Európai Bizottság számára aligha kézenfekvő, és mindenképpen több új és jelentős nehézséget okozna. Így például felmerül egy zavaros helyzet kialakulásának kockázata, az azonnal végrehajtható szabályokat el kellene határolni a többitől, és átmeneti szabályokat kellene kialakítani, amelyek maguk is újabb problémákat és további késedelmet okozhatnak. Emellett a költséghatékonyságot is számításba kellene venni.

3.5 Figyelembe véve a feltételezett technikai és informatikai problémákat, azt, hogy a részleges halasztás állítólag nem kézenfekvő és mindent meg kell tenni a – részleges hatálybalépés esetén ki nem zárható – további késedelem elkerülése érdekében, úgy tűnik, hogy az Európai Bizottság a teljes MiFID II csomag alkalmazandóvá válásának egy évvel történő elhalasztására vonatkozó javaslatot mint valószínűleg a legészszerűbb és legelfogadhatóbb opciót támogatja.

3.6 Az EGSZB sajnálja, hogy az Európai Bizottság nem reagált azonnal, amikor 2015-ben megkapta az első jelzéseket a MiFID II irányelv technikai végrehajtásának késedelméről, és nem tett lépéseket a késedelem kezelése érdekében, ahogy más megoldást sem terjesztett elő a problémákra, pedig ezzel javíthatott volna a pénzügyi piacok működési feltételein, és jobb védelmet biztosíthatott volna a beruházók számára.

3.7 Az EGSZB belátja ugyan, hogy a jelenlegi körülmények között a halasztás a legkevésbé rossz megoldás, de úgy ítéli meg, hogy ilyen halasztásra csak egyszer kerülhet sor, és mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy ne késsen még többet a MiFID II alkalmazhatósága. Arra is ügyelnünk kell, hogy az új szabályozás 2018. január 3-ától kötelező alkalmazására várva a gyakorlatban ne kerüljenek veszélybe az új MiFID II-ben szereplő befektetővédelmi szabályok, melyeket a jelenlegi nehézségek alapvetően nem érintenek. Amíg nem lép hatályba az új szabályozás, adott esetben az is fontos, hogy továbbra is maradéktalanul érvényben maradjanak a MiFID I szabályai.

Kelt Brüsszelben, 2016. május 26-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Georges DASSIS

⁽⁷⁾ COM(2016) 56 final – 2016/0033 (COD), (4) preambulumbekzdés.

⁽⁸⁾ COM(2016) 57 final – 2016/0034 (COD), (5) preambulumbekzdés.

⁽⁹⁾ COM(2016) 57 final – 2016/0034 (COD), (6) preambulumbekzdés.